

Rizikové sexuálne správanie dieťaťa v detskom domove (prípadové štúdia)

PhDr. Martina Vicáňová

**„ZO ZARIADENIA DO
SAMOSTATNÉHO ŽIVOTA“
SRŇACIE
17. máj 2016**

Rizikové sexuálne správanie /RSS/

- vážny problém zasahujúci do integrity dieťaťa
- RSS v DeD /detský domov/ sa spája:

Rizikové sexuálne správanie v DeD

- Predstavuje vážny problém
- Pridružený faktor správania sa
- RSS je v DeD často tabuizované
- O uvedenom probléme sa rozpráva veľmi málo, „potichu“
- Neriešenie problematiky prináša u detí následky na celý život

Veľkou záhadou pre nás je, keď nevieme:

- Ako pracovať s dieťaťom s RSS v DeD?
- Ako pracovať s dieťaťom s RSS v DeD, o ktorom to vlastní rodičia vedia a podporujú ho?
- Ako pracovať s dieťaťom s RSS v DeD, kde matka je jedinou vzťahovou osobou a dieťa je pre ňu rovnocenný partner v oblasti sociálneho správania?
- Ako pracovať s dieťaťom s RSS v DeD, keď kultúra prostredia z ktorého deti pochádzajú im to „dovoľuje“?

RSS v DeD ako nástroj

Emočného
sýtenia

Uspokojenie
vlastných
potrieb

Ako túžba
patriť
niekomu

„Zviditeľnenie
sa“

Pokračovanie
v nastavenom
životnom štýle

Nástroj ako
„si na seba
zarobiť“

Prípadová štúdia maloletého dieťaťa

- Z hľadiska sledovaných výsledkov podľa J. Hendla (2005) uvádzam **osobnú prípadovú štúdiu** maloletého dieťaťa s označením RSS
- Intrisitná PŠ zameraná na hĺbku poznania problému:
 - životnú históriu dieťaťa, príčiny, determinanty, faktory RSS

Informačné zdroje

- Rozsudok o umiestnení
- Sociálna správa o dieťati /orgán SPODaSK/
Následne v DeD:
- Lekárska správa
- Pozorovanie dieťaťa, Výpoveď klientky
- Diagnostická správa DeD /správa sociálna, správa vychovávateľa, správa psychológa/
- Psychologická správa z DC
- Vypracovanie znaleckého posudku klinickým psychológom pre potreby OO PZ

Základné údaje – uvedenie prípadu

- ***Osobné údaje***

Maloleté dieťa, ženské pohlavie

- ***Prvý kontakt s klientkou***

Po príchode do DeD

- ***Doprovod klientky***

Príslušníci OO PZ, sociálna pracovníčka, matka

Sociálna diagnostika – Anamnéza:

Zdravotná

- dieťa z prvej fyz. gravidity, zdravá, bežné detské ochorenia

Rodinná

- rodičia nezosobášení,
- otec onkologický pacient,
- vzťahová osoba matka, v DeD 5

Osobná

- nevie, prečo sú v DeD,
- nedokáže charakterizovať
- rodičov

Školská

- opakovanie ročníka

Momentálny stav

Informácie o RSS získané Ex-post

RSS u maloletej bolo diagnostikované:

- psychologičkou DeD
- psychologičkou DC
- klinickou psychologičkou pri vypracovaní znaleckého posudku

Trestné činy

DeD podal 3 trestné oznámenia

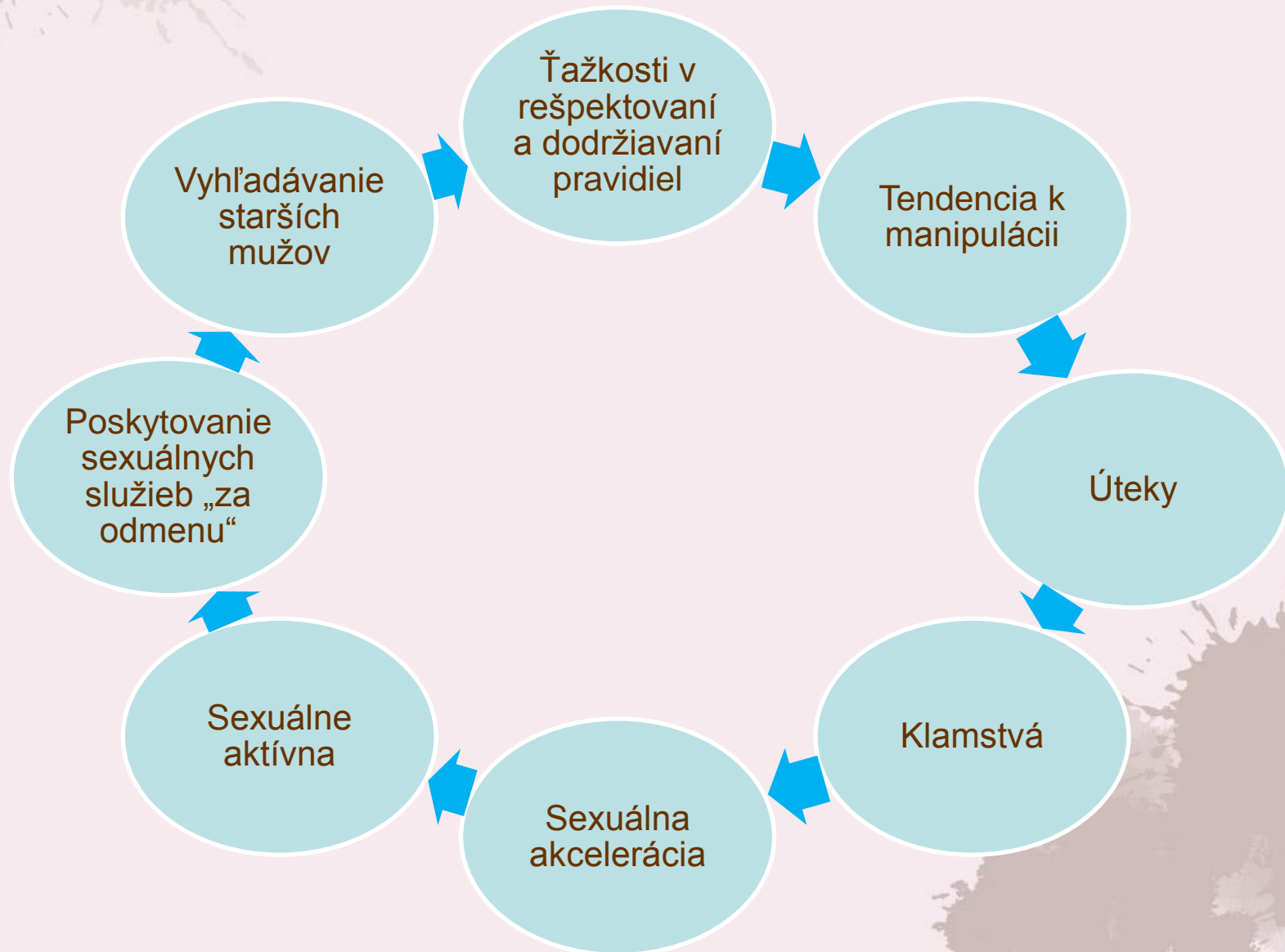
3 trestné činy „sexuálne zneužívanie“

- toho času neukončené /1 pred príchodom do DeD, 2 počas pobytu v DeD/

Diagnóza maloletej

- Zmiešaná porucha správania a emotivity
- Lekárskou správou potvrdené sexuálne zneužívanie pred príchodom do DeD
- Znaleckým posudkom znalca z odboru psychológie, „nebola znásilnená, sex bol dobrovoľný...“
- Výpoveď klientky potvrdzujúca sexuálny život pred príchodom do DeD - až na základe uvedených skutočností

Problémy klientky

Prejavy správania klientky po príchode do DeD

- Preferuje život, ktorý mala v rodine – voľnosť, sloboda
- Cit pre zážitkovú oblasť
- Duševná dynamika
- Nedostatok vôle k sebaovládaniu
- Negatívne správanie k súrodencom
- Matka rovnocenný partner

Analýza problému

- RSS u maloletej klientky: vážne ohrozenie morálneho, psychického a fyzického vývinu dieťaťa
- Osobnosť extrovertovaného typu temperamentu, s tendenciou konať impulzívne, bez zvažovania možných dôsledkov vlastného správania, rýchle nadväzovanie kontaktov s mužmi, s možnosťou poskytnutia „služby za odplatu, napríklad za cigaretu“, zrýchlený psychosexuálny vývin, predčasná sexuálna vyspelosť

Intervencia DeD

Stanovenie cieľov práce s klientkou:

- Rozobratie prípadu s odborným tímom a vychovávateľmi DeD
- Prípadová konferencia zainteresovaných subjektov
- Pobyt v diagnostickom centre
- Plán práce s dieťaťom v DeD s následnými odporúčaniami
- Plán psychologickej starostlivosti v DeD
- Gynekologická prehliadka

Detský domov alebo reedukačné centrum ?

- Je pobyt dieťaťa s RSS v DeD správny?
- Chránime dieťa alebo vystavujeme ostatné deti riziku?
- Sú dostatočne odborne erudovaní vychovávatelia v DeD pracovať s uvedenou cieľovou skupinou, keďže počet takto označených detí narastá?

Šanca pre dieťa

- Prechod z inštitúcie do inštitúcie zanecháva na dieťati výrazné stopy
- Zotrvanie dieťaťa v DeD predstavuje skutočný záujem o dieťa s cieľom odbornej pomoci
- V prípade neúspechov zvolanie OT so zmenou stratégie

Práca s klientkou na samostatnej skupine

- Individuálna práca s maloletou
- Rozhovory o dôsledkoch predčasného sexuálneho vývinu na vývoj osobnosti, RSS a sexuálne prenosných chorôb, zdravotné problémy
- Zdôrazňovanie emocionálnej nezrelosti - veková hranica maloletej
- Pohlavný styk pred 15 rokom veku - dopúšťanie sa trestného činu
- Vyhodnocovanie pravidiel a odporúčaní

Zvolená stratégia pre maloletú klientku

- Metodika práce s klientkou s RSS + OT
- Účasť klientky na eliminovaní RSS – zmena myslenia
- Preventívne programy s cieľovou skupinou dospievajúcich detí
- Perspektíva klientky s RSS **otvorená**

Zvolená stratégia pre zamestnancov DeD

- Rovnaký prístup k deťom s RSS
- Nestigmatizovanie takto označených detí
- Zvýšenie informovanosti o uvedenom probléme
- Zabezpečenie vzdelávacích aktivít pre zamestnancov DeD
- Otvorená komunikácia o probléme RSS
- Bezodkladné riešenie problému pri maloletých deťoch – oznamovacia povinnosť

Prognóza klientky- eliminovanie problému?

- Kvalitnou sociálnou prácou zabezpečiť participáciu jednotlivých tímov pracujúcich s klientov /N, PS, SP/
- Odborná psychologická starostlivosť o klientku
- Zabezpečenie terapie pre klientku
- Vhodné vypíňanie voľného času
- Záujem o klientku

Vo výchove, či ju už vnímame viac ako „aplikovanú vedu“ alebo viac ako umenie, existuje niečo tretie, čo nedokážeme celkom opísať. Práve ono spôsobí, že nami zasiate zrnko, aj pri našich deťoch, pri jednom zaschne a pri druhom skutočne vzklíči a prinesie utešené plody. Je to podobné ako s hracou kockou. Niekedy na prvý pokus hodíme šestku, niekedy padajú samé nízke čísla. Dôležité je nevzdávať sa a hrať ďalej. Vzdať sa, to vždy znamená – prehrať. Naše deti zažili prehier v živote už veľa. A tak nemá význam vzdávať sa.

A. Škoviera

Ďakujem za pozornosť

